

สภาพ ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
เขตการศึกษา 12

ให้เจ้าหน้าที่หอสมุด
จัดพิมพ์ให้
ภาคตะวันออกเฉียงใต้

ปวีณา หมคราคี

24 ม.ค. 2546
161218

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2545
ISBN 974-616-683-2
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

43920077 : การบริหารการศึกษา ; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ / คณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12

สภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12
INVESTIGATION OF THE CONDITIONS, PROBLEMS AND STRATEGIES TO
PROMOTE CHILD-CENTERED LEARNING IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE
OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION 12
อ.ที่ปรึกษา : ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม ศ. ด.,ชารี มณีสรี กศ.ม.,สุนทร บำเรอราช ศ.ด.153
หน้า. ISBN 974-616-683-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัด
การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสำรวจรายการ สถิติ
ที่ใช้ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
การทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษา
โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพการทำงานของครู และเขตที่ตั้ง
พบว่าแตกต่างกัน ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสิทธิภาพการทำงานของครูและเขตที่ตั้งแตกต่างกัน

แนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรม
การสอนของครูจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการเตรียมการสอนมีความต้องการในการส่งเสริม
การเตรียมการสอนมากที่สุดในเรื่องการศึกษาความต้องการของชุมชน และพัฒนาหลักสูตรให้
สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่วนในด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนมีความต้องการ
ในการส่งเสริมในเรื่องการเตรียมตนเองให้พร้อมที่จะรับความรู้มากที่สุด

43920077 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINTSTRATION;
M.ED. (EDUCATIONAL ADMINTSTRATION)

KEYWORD : STRATEGIES TO PROMOTE CHILD- CENTERED LEARNING /
PRIMATY SCHOOLS / PRIVATE EDUCATION COMMISSION
EDUCATION REGION 12.

PAVENA MODRAKEE : THE INVESTIGATION OF THE CONDITONS,
PROBLEMS AND STRATEGIES TO PROMOTE CHILD-CENTERED LEARNING IN
PRIMARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATION COMMISSION,
EDUCATION REGION 12. THESIS ADVISOR PRASERT SOMPONGTUM PH.D.,
CHAREE MANESRI M.ED., SUNTORN BUMREONRACH ED.D.,153P.
ISBN 974-616-683-2

This research was aimed to study the conditions, problems and strategies in promoting child centered learning. The sample used in this study consisted of 361 primary school teachers under the office of private school commission, Education region 12. The sampling method used was the stratified random sampling, The instruments utilized in data collection were of a set of checklist questionnaire, and a set of 5 level rating scale questionnaires, statistical devices employed in analyzing the data included mean, standard deviation, one – way ANOVA and t-test.

The results of the study were : the condition of child-centered learning in primary schools was rated at the moderate level however, when classified according to the school size, teacher experience and location, it was found to be significantly different ($p < 05$). The problems of child-centered learning were rated at the moderate level and when classified according to schools size, they were found not to be different in all aspects. The differentiation of teacher experience and location were found to be significantly different ($p < 05$).

The strategy to promote child-centered learning in the teaching behavior for in each aspect was in preparation for the development of local curriculum local needs must be identified first in order to develop the curriculum to suit those needs. According to the learner's behavior, there were obvious needs to support gaining knowledge from self-preparation.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพประกอบ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญในการวิจัย.....	5
คำถามการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
กรอบความคิดในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ความเป็นมาและแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	11
หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	13
รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	16
พฤติกรรมการสอนของครู.....	20
พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน.....	33
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	105
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	125
บรรณานุกรม.....	127
ภาคผนวก.....	134
ภาคผนวก ก.....	135
ภาคผนวก ข.....	139
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	153

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	17
2	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 โดยรวม.....	64
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอน.....	66
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูด้านการจัดการเรียนการสอน.....	69
5	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูด้านการใช้สื่อ.....	72
6	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรมการสอนของครูด้านการประเมินผล.....	74
7	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 12 ในด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน.....	77

8	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	81
9	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการสอนของครูระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	82
10	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอนระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	83
11	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	83
12	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้สื่อ ระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	84
13	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการประเมินผล ระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	84
14	ผลการทดสอบความแตกต่างภายหลังของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ระหว่างขนาดของโรงเรียน.....	85
15	การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของครู.....	86
16	การเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระหว่างกลุ่มจังหวัดในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และกลุ่มจังหวัดนอกเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.....	88
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	90
18	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานของครู.....	92

19	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระหว่างกลุ่มจังหวัดในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และกลุ่มจังหวัดนอกเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก.....	94
20	ลำดับที่ของแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอน.....	97
21	ลำดับที่ของแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	98
22	ลำดับที่ของแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้สื่อ.....	100
23	ลำดับที่ของแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการประเมินผล.....	101
24	ลำดับที่ของแนวทางส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน.....	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
2 กรอบแนวคิดรูปแบบโดยผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	19